

Előfizetési díj

Az idők postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször használt gármond sor ára 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen-
stein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. sz.)

Nyilttéri czikkék

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények címzendők.

Az értékes czikkék díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi bekü-
lését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a
szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv
sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hi-
vatal minden kitelhető elkövet, hogy a t. elő-
fizetők méltó igényei kielégítenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:

Jul.—decz. félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Jul.—sept. negy. 3 frt. Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szol-
gálnak t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a
különös kedvezményre, melyben olcsó könyvek
megszerzése által, a „Kelet” előfizetői ré-
szesülnek.

A „KELET” kiadóhivatala.

Két rossz közül a kisebbet.

(L—t.) A mi szerencsétlen ellenzékünk
legnagyobb hibája — a mi politikában a bün-
nél is rosszabb — nem depravált elemeiben, nem
amit tendenciájában, nem rágalmozó nyelvöl-
tögetéseiben s nem politikai légvárakat árul-
gató szédelgésében, hanem abban a megmagya-
rázhatatlan csökönossegeiben rejlik. A közjogi op-
ponálásához, a közjogi oppo-
nálóhoz feltétlenül — s mint ő maga mondá:
„minden áron” ragaszkodott.

E csökönösség valóságos politikai sár-
sággá nőtte ki magát. Ennek a betegségnek,
köztudomáslag, az a jellemző vonása, hogy a
benne sinlődő mindent sárgának lát. Így el-
lenzékünk is minden, de minden előforduló kér-
dést a közjogi kiegyezés sikere fölött kiömlött
epéjének sarga szemüvegén át nézett. Elkezdve
a bírósági, vagy közigazgatási szervezésen, le
egész a miskolci kiházasító egyletekig: min-
den csak az 1867. XII. t. cz. „átkos” követ-
kezménye volt. Honvédségünk dehonestáltatott;
kormányunk proscríbatatott — sőt az alföldi
árviznek, egy-egy posta-betábornok megugrásá-
nak is az „elárult haza jogainak feladása” volt
az okozója.

Tisza Kálmán ugyan fennen tiltakozott
az ellen, hogy ő a közjogi kiegyezést a parla-
mentben kétszernél többször megtámadta vol-
na, s ebben talán igaza is van. De mi hasz-
na hanem vonta kétségbe directe e kiegyezés
törvényszerűségét, mint a fővezér Kossuth, leg-
utóbbi levelében is tevé, ha aztán ő is, csatló-
sai is minden egyes fenforgó kérdést, még a
belügy, a közgazdaság legegyszerűbb, minden
közjogi viszonytól teljesen mentt kérdéseit is
kivétel nélkül a közös-ügyek szempontjából ítél-
tek meg, s ép oly erőszakkal belerángigálták
e szempontot a vitába, mint hű szövetségeseik
szoktak a nemzetiségi kérdéssel tenni.

Ily abnormis helyzetben mi volt természe-
tesebb, mint, hogy többségünk minden erejét a
résztint egyenesen, résztint hátmögül megtáma-
dolt és veszélyeztetett kiegyezés megvédésére
fordította s az alapkérdés mindeneknél fonto-
sabb érdekében csak másodrendű ügyekké volt
kénytelen devalvalni a belügyeket, melyek pe-
dig normalis állapotok közt minden állam s
annyival inkább a mi elmaradott államunk vi-
tális kérdéseit képezik.

Felgyújtással fenyegetett házunk védel-
mére kénytelenek vagyunk bármely szövetség-
est is elég jónak tartani, kitől a ház megvé-
dését remélhetjük, ha mindjárt kedveért föl is
kell áldoznunk egyet más életmódunk kényel-
méből.

A liberális ellenzék nem is lenne ellenzék
reánk nézve, mert a józan szabadelvűség ügyé-
ben Deák Ferencz nem fog Ghyczy Kálmánhoz
jární oskolába, — de a közjogi oppositíóval

szemben nem csak állást foglal a béke és bi-
tos fejlődés minden igaz hive, hanem — ha
szükség — kezét fog a conservatív, az ultra-
montan elemekkel is, kölcsönösen a kisebb ro-
szat választva a két rossz közül, — túrni kény-
telen azon tisztátalan uszályt is, mely mindig
és mindenütt az uralkodó párt szolgálatából
meríti zsebének hasznát.

E kényszerült szövetekezés, tagadhatlan,
hátrányára szolgál beleéltünk tiszta és gyors
fejlődésének, de biztosítja hazánk közjogi alap-
jának fönmaradását, melynek összeomlásával
egytalán minden fejlődés lehetlenné válnék,
melynek megsemmisítésével kezdhetnők megint
ott, a hova az ötvenes évek kálváriájának vér-
rel s könynyel jegyzett statióin keresztül ju-
tottunk el.

A semminél a valami mindig jobb — ki-
véve a durcás gyerekek szemében, a kik köz-
tudomáslag nem szoktak az egész ebédből egy
falatot is enni, ha a levest nem abba a ro-
zsás tányérba tette anyjuk, a melykbe ők ki-
vánták. —

Közeletünkben igen sok bajt, hibát, hát-
ramaradást, sőt balfogást is látunk, de a mi a
legsomorubb ebben: az, hogy jövőre sem sok-
kal jobb kilátásaink vannak, miután az ellen-
zék továbbra is folytatását igéri a közjogi op-
ponálásnak s így jövőre is ugyanazon védelmi
állásba kényszeríti a nemzet többségét, mely
annyi hátramaradásnak volt a multban is
okozója. —

Feleljenek érette ők, ha tudnak!

— Ultramontán üzemek. Az Axintyékkel
czimborázó Tisza-hazafiság — írja a „Kor.” — nem volt
elég csapás ennek az erdélyi hazarész véráztatott
földjének; az ultramontanizmus is kezdi megérezni
a visszavonás elemeit azok közt, kiket az önfentar-
tás ösztöne a legszorosabb egyetértésre utalna. Ki
volna más mint Viola, a ki az ultramontánok ke-
gyes és hazafiatlan munkáját végzi Erdélyben. Vele
van Missics (talán Miksics), Schwarz nyugalmazott
százados, Rátz Károly a honvédelmi miniszterium
nyugalmazott hadnagya és nyugalmazott patikáros
legény. Ezek a derék urak körutat tesznek az or-
szágban, hova állítólag fél millió forinttal léptek be,
hogy képviselőket szerezzenek, a kik aláírják az Ap-
ponyi gróf ismeretes öt pontját. Eddig Erdélyben
kaptak 6 képviselőt, közte 2 reformatus, kiknek
egyike a fogarasi képviselő, vagyis jobban mondva
még most csak jelölt Benedek Gyula volna. Annyi
igaz, hogy Viola s a többi jómadár, hol őszszesen
hol párosával 4 hetet töltöttek Fogarásban. s kezdők
munkája annyira meglátszik Benedeken, hogy a vá-
lasztók jónak látják azt az 5 pontot aláírt urat mel-
lőzni, s helyette Bruszt Ignác törvényszéki bíró kö-
rül sorakozni, kit még a hét folytán magyarok, olá-
lok egyetértve ki is fognak jelölni. A fogarasi vá-
lasztók, ha biztos tudomásuk van arról, hogy Bene-
dek Gyula aláírta az 5 pontot, jól teszik, ha mellő-
zik ezt az urat, mert az országgyűlés nem katholi-
kus kongresszus, hol mindenféle ötpontos Viola is
helyén van. Az országgyűlésen olyan tiszta jellemű
s tiszta fejű férfiakra van szükség, kik a jogot nem
tagadják meg senkitől, de kiváltságot nem adnak
senkinek — kivált ha azt a haza rovására kéri,
mint az ultramontánok.

Gróf Péchy Emanuel beszéde

Kolozsvár választópolgáraihoz.

Tisztelt uraim, polgártársaim!

Azon fényes kitüntetések után, melyekben en-
gemet önöknek felette boldogító bizalma és határ-
talan jósága már eddigelé is bő mérvben részesített,
önök engemet még ezen megbecsülhetetlen népies
kitüntetésre is érdemesítenek, hogy távozásom fe-
letti részvétőket, egy engemet felköszöntő igen tisz-
telt szóink által tolmácsolhassák.

Nem vélem a szerénység korlátait túllépni,
midőn ezen fényes polgári kitüntetésben önöknek bi-
zalmi szavazatjukat vélem feltalálni szemben azon
nehéz hivatalos működéssel, melyet 5 évet meg-
haladott idő alatt Erdélyben folytatni kötelességem
volt. —

És ez, megvallom, reám nézve oly fényes e-
légtétel, melyet érezni igen, — de kifejezni hatal-
mamban nem áll.

Midőn ezelőtt hatodfél évvel önök becses kö-
rben megjelentem, idegen valék egész Erdélyben,
senkit sem ismertem, — nem dicsekedhettem sen-
kinek közelebbi barátságával — nem dicsekedhet-
tem senkinek rokonságával, és e szerint nem volt
csuda, ha hontalannak éreztem magamat, azonban
vigaszt találtam azon öntudatomban; hogy
egy nagy hazafias elvnek, t. i. az uniónak megtes-
tesítése és valósítása végett küldtettem Erdélybe; ezen
magasztos czél elfeledtettem velem a hontalanságnak
kellemetlenségeit.

Épen úgy találtam magamat idejövetelemtől,
mint midőn egy elszánt ember egy halállal küzkö-
dött a hullámok közt megpillant; nem törődik ily
esetben az emberbarát az örvényekkel, melyeknek
feneketlen mélységébe maga is oda veszhet — nem
törődik a vészekkel melyek ötlet fenyegetik, hanem
bátor lélekkel neki szánja magát a hullámoknak,
hogy a hallálal küzdő felebarátját az életnek vissza-
adhassa, — én sem törődtem midőn Erdélybe jöttem
a hontalanság kellemetlen érzelmével, — nem tör-
döttem azon óriási nehézségekkel, melyeknek le-
küzdése előttem állott, és nem törődtem a gya-
nusításokkal, melyeknek netalán kitéve leandek, ha-
nem hazafias önmegtadással munkához fogtam
— és igyekeztem az igét, t. i. az uniót megteste-
síteni — és keresztül vinni; igyekeztem Erdélyt a
jólét és meglegedés kiktőjébe visszavezetni.

És ime, most nemcsak hogy a hontalanság-
nak kinjait nem érzem többé, nemcsak hogy ide-
gennek nem találok magamat önk között — mert
környezve látom magamat oly számos jó barátoktól
és jóakaróimtól, hogy már előre is érzem a hon-
vágnak kinjait — mert hiszen önök határtalan jó-
sága engemet Erdélyben a szó teljes értelmében
meghonosított.

Bár tehetném, hogy önöket mindnyájokat
szívemhez szoríthatnám, hogy tapasztalhatnák szí-
miszerint szívemnek minden üdvözlését, — önöknek
lesz szánva: bár feltárhathnám keblem-
nek legtitkosabb redőit, miszerint láthatnák, hogy
egész valómat önök jólétéért feláldozni kész leszek.

Miképpen oldottam meg hatodfél év alatt ne-
héz feladatokat, annak megbírálása nem hozzám
tartozik, — érzem én azt igen jól, — hogy küld-
hetek volna ide egy oly k. biztost, ki nálamnál
sokkal ügyesebben, sokkal ildomosabban és talán
több sikerrel működhetett volna, — de kétem,
hogy bárkit is küldhetek volna, ki becsületesebb
szándékkal, buzgóbb akarrattal és fáradhatatlan-
nabb szorgalommal és odaadással működhetett
volna.

Nyugodt lélekkel nyilváníthatom az isten
szabad ege alatt, hogy rosszat, vagy kárt sen-
kinek sem okoztam, — és hogy mindenkinek, gaz-
dagnak és szegénynek — politikai pártkülönbség
nélkül — jót tenni és szolgálai tehetségem szerint
iparkodtam; sőt még elleneimnek is, hol csak szer-
rit tehettem, jót tenni igyekeztem, — és ha e
végett ma kellene az isten ítélőszéke előtt számol-
nom, nyugodt lélekkel tenném azt, mert lel-
kiismeretem Istent és emberek előtt bármily irány-
ban sem vádoló.

Nem titkolhatom el, miszerint távozásom ki-
mondhatlan fájdalmas érzelmeket költ fel keblem-
ben; de vigaszt talállok azon megbecsülhetetlen
öntudatban, hogy mint hű képviselőjük, önökkel
most már egy testet egy lelket képezek; önöknek
öröme, boldogsága az enyém is, önök fájdalma az
én fájdalmam is; önök jóléte az enyém is; ily
viszonyok között távozásról igen — de elvállásról
többé szó sem lehet.

Parancsoljanak velem az elsőtől az utolsóig,
vegyék igénybe munkásságomat, és hű szolgálatai-
mat — én mindenben, és mindig hű szolgáljuk le-
szek, hogy meghálálhassam azon felette nagybecsű
bizalmukat és jószágukat, melylyel engemet oly
pazarul megajándékoztak.

Áldja meg az ég szent frigyünket!

Tartsa isten és boldogítsa Erdélyt — és kü-
lönösen Kolozsvár városát és annak összes polgársá-
gát; tartsanak meg kérem hű emlékekben és fe-
lette becses barátságukban, azt viszonzni mindenkor
bűszkeségemnek fogom tartani. — Istent önökkel, él-
jének sokáig boldog meglegedésben!!!

Hajós János beszéde

Kolozsvár választópolgáraihoz.

Szeretve tisztelt választóim és polgártársaim!

A városunkban közelebbről lefolyt képviselővá-
lasztás, mely a Deák-párt győzelmével végződött fénye-

sen igazolta azon erkölcsi és történeti igazságot, hogy
a jó és igaz ügy diadala késhetik bár, de el nem
maradhat; de bebizonyította azt is, hogy azon igaz
és szent ügy, — melynek élén hazánk bölcsé áll, —
Kolozsvár t. választóinak nagyobb részében egy oly
lelkés, hű és összetartó védő sereggel dicsekedhetik,
mely előtt a legmélyebb tisztetettel kell meghajol-
nunk. Legyen azért szabad mindenek előtt e lelkes
tisztelőre méltó sereg irányában, a közügy nevében
az őszinte hála és igaz hazafi tisztelőadását egy for-
ró köszönettel kifejeznem.

A mi személyemet illeti, — nem czélom ez
uttal hazánk közjogi vagy belreform kérdéseiről ér-
tekezni, irányelveimet ezekre nézve kifejtettem volt
június 24-ki programomban, s az idő meg fogja mu-
tatatni: vajjon hű leszek-e azok követésében, és azon
törekvésben, hogy azok megvalósuljanak, s csak is
saját érzelmeimről akarok számolni, szembe önöknek
azon hazafi érzelmeivel, melyek önöket ezuttal ide-
vezették.

Jól érzem, hogy azon megtiszteltetés, mely
képviselővé választásom által jutott részembe, már,
magában egy oly értékes ajándék, melynél többre
és magasabbra a közügynek egy szerény munkás-
sa sem vágyhatik: mind e mellett önök egy újabb
meglepetést szereztek számomra azon ünnepélyes je-
lenet által, mely e perczben szerény házamat kör-
nyezi, a mely körül fellebörgő fáklák lángjaiban önök
drága bizalmát kell ujabbban felismernem, és azon
igaz áldozat tüstjét, mely önzetlen tiszta keblekből
ered, s mint ilyen, akadálytalanul emelkedik a ma-
gasba, fel a szellemek bonába, a hol a jó és igaz
ügy szintén örök védelemre számíthat. És e helyzet-
ben, megvallom, alig bírom kitalálni, hogy ennyi
figyelemért, és azon buzgalomért, mely önökben a
megnyert esata küzdelmei között és után is kifárad-
ni nem tudott: mit lennék képes választóimnak nyuj-
tani! Örömet oda adnám szívemet, ám de ez már
hogy e város az én kisebb hazám, melyben énem,
munkálom és halmom kell!

Hanem azért mégis bírok egygyel, melyet fel-
ajánlani tudok: s ez azon érzet és tántoríthatlan
akarat és törekvés: minden alkalmat megragadni
arra, hogy e város érdekei minden irányban előmoz-
dittassanak; szorgalmas napszámosként munkálni azon,
hogy mindazon anyagi és szellemi jó, melyet e vá-
ros a polgári és társas élet terén igénybe vehet,
minél nagyobb kifejlődésre juthasson; sőt elszántan
szembeszállani azon nehézségekkel is, melyek netal-
lán utjába állának annak, hogy városunk fényes
multjával méltó és dicső jövőt érhesen el. És én
ugy hiszem, hogy ez mindnyájunknak nem csak kö-
telessége, de egyszersmind módjában is áll. A kivi-
vott jogegyenlőség mellett már többé semmi sem
áll utjában annak, hogy kiki születés és osztályra
való tekintet nélkül oly működési térre lehessen,
hol anyagi és szellemi tehetségét a lehető legnagyobb
mérvben kifejthesse. A naponkint fejlődő ipar és ke-
reskedelem ezer meg ezer utat nyit a becsületes
munkának és törekvésnek. A szabadelvű alkotmány
teljes fedezetet nyújt a jól felfogott egyéni szabad-
ságnak, és a nagyon biztonságának. És az előretörő
mívelődéssel mind inkább inkább terjed azon felfo-
gás, hogy a halhatatlan Széchenyiként valódiilag bol-
dog csak úgy lehet a haza, ha annak minden egyes
polgára azon polgárt és álláspontot, melyre ösztöne,
hajlama és körülményei helyezék, lelkiismeretesen
és teljesen betölteni igyekezik. Ez volt az én jelsza-
vam mindig, s ez fog vezetni azon díszes pályán is,
melyre t. választóim bizalma helyezett.

Bé kell ugyan látnom azon tömérdék sok te-
endőt is, mely hazánk benső ujjáalakulásának oly
sok és nevezetes kérdései közül az országgyűlésre és
az egyes képviselőkre is vár; ámde kötelességem
tudatában nem szabad oly félénk hajósnak lennem,
a ki azért, mert talán vész támadhat a tengeren, a
viz sima tükrere bocsátkozni kételkedik, nem szabad
azon elhivatásához hűtlen kerteszt példáját követnem,
a ki azért, mert az elültetendő fa tán csak évek
mulva fog gyümölcseccsel kedveskedni, a csemete el-
ültetését elhanyagolja, de nem szabad visszarettennem
azok riadó lármájától sem, a kik gyakran a legőszin-
tebb jó akaratos is elferdíteni és megbélyegezni sze-
retik.

Sőt éppen ellenkezőleg abban látom a képvise-
lő legmagasabb feladatát: ha egyedüli irány-
eszméül a haza boldogságát tekinti, és e magasztos
czéltól, s az arra vezető eszközök létesítésétől sem-
minemű behatásra — jöjjön az bár hamar — el
nem tántorodik, hanem szilárdul és öntudatosan kö-

veti lelke sugallatát és legjobb meggyőződését: — ha megbecsüli és lelkiismeretesen felhasználja a munkaidőt, mely nemzetünk névé annál drágább, minél több teendő vár rá, és minél inkább el vagyunk maradva a valódi világ kivétel nélkül; és ha végül mindenkiben hű marad azon politikához, mely nem benső forrongások, s az eszmék erőszakolása által kívánja boldogítani a hazát, hanem általalakulásunk nagy processzusában is a természet örök rendjét követi, mely az okok és okozatok szoros kapcsolatát higgadtan megbíralja és egy okszerű megállapított egymásután szerint rendezi be a munkát, s igyekszik annak sikerét megszerezni és biztosítani.

Ebből áll tehát t. polgártársaim, mit ujabban ígérhettek és felajánlhatok a nyújtott bizalom és újabb megtiszteltetésért, melyért fogadják egyszerű szívvel legszívesebb köszönetemet.

De legyenek meggyőződve arról is, hogy bár többen vannak városunk t. polgárai közt, kik a haza újjáalakításának mikéntje iránt tőlünk eltérő nézetben vannak; de azért e felfogásuk nem rekeszt el engem attól, hogy jól felfogott, s a haza köz javával egybeférő érdekeiket minden kitelhető módon előmozdítani ne törekedjem; mert a Deák-párt politikája nem a bosszu — hanem éppen a kiengesztelődés, a testvéries egyetértés, és a higgadt magatartás politikája.

Fogadják még egyszer legőszintébb, legforróbb köszönetemet. Tartsanak még továbbra is nagyrabecsült bizalmukba, valamennyi arra érdemes lesz, erre pedig lelkem minden erejével törekedni fogok.

A t. szónok ur pedig — ki a mint látom oly szépen tudja az egyház és a haza iránti szent szeretet lelkében, gondolataiban és kifejezésében egyesíteni, — fogadja becses személye részéről szintén legmelegebb köszönetemet, tisztelt megbízói részéről pedig ez ünnepélyes kézszorítást, zálogot, kezességül arra nézve, hogy a miket elmondottam, ígértem s teljesíteni kötelezőségemben áll, azok teljesítésében hiven, buzgón és lelkiismeretesen eljárando.

Végül szabad legyen azon mindenkor hű kívánságomnak is kifejezést adni: Virágozzék a város, s Kolozsvár minden rendű és rangú t. lakossága sokáig éljen!!

BELFÖLD.

Marosvásárhely, jul. 21. 1872.

(Színház.)

Színészeink múlt héti legkiválóbb, legsikerültebb előadásai közül kettő érdemel nagyobb figyelmet; első „A három kalap” című vígjáték, főként újdonsága miatt, a második „A haramiák” a nem remélt jó siker folytán.

A három kalap című vígjáték, melyre közönségünk figyelmét különösen fel volt hívva, szép közönséget gyűjtött és elég jól mulattatott. Maga a vígjáték nem egyéb, mint a szereplők ügyetlenségén, néhol túlzott rövidlátóságán és ostobaságán alapuló tévedések hosszú sora. E műben a nevelés, inkább egyes kiváló esetekre és a véletlen által előidézett különös helyzetekre szorítkozik s minthogy e körülmények előállításánál legfőbb tényező az ostobaság, ügyetlenség van felhasználva: természetesen, hogy a vígjáték egyes szereplőinek valódi elmésséget, csupán következetességből sem lehetett adni. A neveléses helyzetek, bonyodalmak igen ügyes felhasználása, az egyes alakok comicus különbsége mulattatóvá teszik a darabot. Szentgyörgyi mint Duprillon és Mátrai, mint Szilvester Jenő elég eredeti alakokat állítottak a közönség elébe, bár Szentgyörgyi, kinek nagyobb tere volt néha néha tartózkodva, mintegy árnyékba vonulva nem tűntet eléig tisztán láthatólag szerepének egyes kiváló momentumát, többek között, a hála és kötelességérzet fölötti — a darabban kissé túlzott — tévedését. Mátrainak szerepében nem volt elég tere, hogy a reál halmozott neveléses tulajdonok mindegyikét kellően feltűntethette volna.

A mi „A haramiák” előadását illeti, ebben az elismerés legnagyobb része Mátrait (Moor Ferencz) illeti. A felfogás és kivétel egyenlő lépcső tartva, eredményez, hogy Moor Ferenczben eredeti alakot állított elé. Nagyravágásából, irigységéből eredő elkeseredett gyűlöletét minden szép iránt, tisztán és erőteljesen állítja elő. Szerepében a valóság és tettezés árnyalatát mindenütt tisztán tűntet elő. Sajnos, hogy Hermannal való jelenetében, midőn amant az elkeseredés följérleli Moor Károly ellen, Hermant talán igen, de Krasznait teljességgel nem tudta tűzbe hozni.

Legsikerültebb jelenete volt a negyedik felvonásban, mely szerepének mélyebb tanulmányozásáról tesz bizonyosságot. Mind magán, mind az öreg szolgálóval lefolyt jelenetében sok művészettel játszott. Arcjátékával kitűnő sikerrel állítja elő azon jelenetet, melyben egy borzasztó álom utóhatása uralkodik a bűnös egész lényén, majd ismét magához térve s mintegy második álomból ébredve föl, kétségbeesik s saját bűnének borzasztó sulya alatt roskad össze.

Kovács Gyula, (Moor Károly) jól játszott, bár néhol kissé igen gyorsan szavalá szerepét. Legtöbb melegséggel a két utóbbi felvonásban, különösen atyjával s később Moor Ferenczcel lefolyt jelenetében játszott. Boér Emmáról dicsőíroleg szólhatunk, megjegyezték, hogy első jeleneteiben több tűzzel, nagyobb erővel játszott, mint az utolsókban. Paragh (az öreg

Moor) nem remélt sikerrel végzé szerepét. Való, hogy játékában, szavalatában több sulyt a pathosra, mint az észre fektetett, azonban játékának hatása inkább kedvező volt s az előadás jószágát nem csökkentette.

A mult héten, az operettek teljesen szüneteltek, legközelebről Offenbach „Szép Helená”-ja és a „Faustoska” van kitűzve előadásra. —

Kolozs, július 23. 1872.

Tegnap nálunk a törvényhatósági szervezés kereténél vitették főispánunk elnöklése alatt. A 49 tagból álló törvényhatósági bizottságot megalakultnak nyilvánította a főispán ur. A tisztokra a következők: polgármester Pethe András, rendőrkapitány Méhesi Sándor, első tanácsos Dálnoki Veres Sándor, második Zabulik Sándor, alkapitány Bálint János, pénztárnok Kecsés János, főjegyző Bartha Ferencz, aljegyző Darkó József, orvos Török Miklós. E személyzet viszi az árjai ügyeket is. A kimaradt volt tisztviselőket nyugdíjban fogjuk részesíteni.

Sz.-Udvarhely, július 12. 1872.

A „Magyar Polgár” 151 — 152 és 153-dik számaiban „Pártélet” cím alatt Sz.-Udvarhely város törvényhatósága országos képviselője megválasztatása előmunkálatainak készítésére kiküldött középonti választmány eljárásait historikusnak beszégett Tolvay Zsigmond ur nagy hangú ámitásokkal adván elő, kötelességünknek ismerjük azon ferditéseket valódi értékekre visszaterelni.

A megalakult központi választmány idején április 22-éről az összeíró bizottságot Tolvay Zsigmond ur vezetése alatt kijelölték. Azonban időközben felmerült azon kérdés, hogy az összeíró bizottság előlegesen — hivatalból — kiket írjon össze és az összeírásnál minő irányt kövessen? S minthogy már több törvényhatóságoknál s így Buda-Pesten is az összeírás külön meg lévő állitva, a Sz.-Udvarhely város törvényhatóságától kiküldött középonti választmány mindenik tagja jónak látta a Buda-Pest városában felvett kulcsot az előleges összeírás végett felvenni s azt Tolvay Zsigmond és társának mint összeíró bizottságnak a könnyebb összeírhatóság végett utasításul adni.

Ehez felvilágosításul megjegyezzük, hogy az előleges összeírás, nem a jogosultak jelentkezése, hanem azoknak az adótáblából kiírása által eszközöltetett.

Világos tehát, hogy ezen megállapodás által kizárólag az összeíró bizottságnak munkálataiban való könnyebbítés végett adatott utasítás; mert különben az összeírás kimaradtakat a meunyenben a törvény által előírt köteleket kimutatni képesek, jogoktól meg nem foszthatja.

Ily értelemben az összeírás megkezdettén, Tolvay Zsigmond ur — kinek eljárásaiból minden ószintén deakpárti elvet valló egyén meggyőződött, hogy az ellenzék győzelemre juttatásában működik — állaltatva, hogy ily összeírás után az általa pártolt ellenzék zátonyra jut, a központi választmányi elnök által május 14-én gyűlést hívatott össze, azon ürügy alatt, hogy a május 9-éről felvett jegyzőkönyv hitelesítség; s nem sejtve senki a lapangó ármányt, a tagok legnagyobb része a gyűlésből kimaradt, minek nesztét vévén Tolvay Zsigmond és több hason elvet valló társai, a május 9-iki határozatok megerősítése után azokkal szemben kérészokolták, hogy boldog, boldogtalan vétessék fel választó jogosultnak.

Ezen a törvény és az 1872 május 9-éről teljes központi választmány gyűléséből hozott határozatot arculapó erőszakos intézkedéseit Tolvay Zsigmond urnak és társainak a 17 tagból álló központi választmány 11 tagja s így a nagyobb része magáévá nem tehetvén abban állapodott meg, hogy az 1872 május 9-iki határozat tartassék fenn, s ennek lett szüleménye az, hogy a belügyminiszter ur a teljes központi választmány, nem pedig annak töredéke által kérészokolt határozatot erősítette meg.

Bár Tolvay Zsigmond ur kinyilvánítja cikkében, hogy több oly visszaélés követett el, melyeket ő — Tolvay — különben sem szeretne hallgatással mellőzni, mégis annyira szerény e testileg ugyan nagy, de lelkiileg kicsiny férfiú, hogy több általa szándékkal ép a Deákpart megbuktatására irányzott visszaéléseket hallgatással mellőz.

Elhallgatja nagy bölcsen azt, hogy a választási jogosultsággal bírók összeírására kiküldött bizottság vezetője ő volt, mely megbízatását annyira lelkiismeretesen és önfejlőleg kezelte, hogy a többi tagtársai meghallgatása nélkül némely egyéneket igazolatlanul a jogosultak sorába felvett, s másokat kik koruk után itélve is választási joggal bírnak, elutasított, p. o. felvette Gajzler Lajos urat kora után bár nem állitható hogy az 1848-ik évben 20 éves volt s elutasította udvarhelyszéki Bözöd községében székelő zülköltől származott s jelenben 55 éves meg haladott s 21 év óta sz.-udvarhelyi városi polgár Miskolczy Mihály urat s mindezeket miért? mert tudta, hogy Gajzler Lajos ur deakpárti követjelt dr. Jenei Viktor iránt ellenséges indulattal viselte-tik s baloldali Kassai Ignác ur mellett agitál, és mert tudta, hogy Miskolczy Mihály ur deakpárti elvet vall.

Máltán kérhetjük tehát, hogy Tolvay Zsigmond ur ezen eljárásával lelett esküjének mennyire felelt meg?!

Lám nagyon tisztelt Tolvay Zsigmond ur, még is ön lármáz a legnagyobbban, hogy hobortos politikájáról s rossz akaratú eljárásairól a figyelmet elvonja s másokra terelje!

(Vége köv.)

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten jul. 24. 9 ó. 45 p. d. e.
Kézelt 24. 10 ó. 10 p. d. e.

A porosz koronaherceg tegnap délből királyi családunk látogatására Ischlbe jött, elhozván a meghívást a Berlinben teendő látogatásra. Kölsönös látogatások után közös kirándulás tartatott. A koronaherceg ma visszautazik.

A horvát országgyűlés pénzügyi bizottsága a rendelkezési állapot, melynek egy része már elkötetett, megszavazni vonakodik.

Lónyai Ischlből, hová királyunk hivta, visszatért.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 24.

— Gróf Péchy Emanuel kir. biztos ő n. méltóságát tegnap este 10 órakor a kolozsvári dalkör serennaddal tisztelte meg. Ő nmaga utóbbi időben a dalkör vedőnek levén, jótekonysága s kiváló műszeretelének feledhetetlen emléket biztosított a magyar dalárok szívében. Ez őszinte érület önkényes kifejezése volt a tegnapi serennad is. Királyi biztosunk meghatottan köszönt meg az iránta tanusított figyelmet s ismételtén kifejezé, hogy nála csak távozásról lehet szó, ezer szeretetteljes szép emlék kötvén őt hozzánk. Megígérte egyszersmind, hogy a dalegylet felvirágzását mindig szívében hordozza s pártfogását a távolból is ki fogja reá terjeszteni.

— Gróf Péchy Emanuel király biztos ő nagyméltósága eltávozása alkalmából tegnap tették a kolozsvári hivatalos testületet bucsulátogatásukat. Ez alkalommal a kolozsvári zene-conservatorium nevében Ákoncz János, Hatfaludy István, Koncz Dani, dr. Szombathelyi Gusztáv választmányi tagok és gondnok Szenkovich Márton tiszteletgeki ő nagyméltóságnál, mint a conservatorium elnökénél. Ákoncz János bucsuszavaira kir. biztos ur meghatva felelő annyi jeleivel árasztották el, hogy lehetetlen valamin Kolozsvár városának általában, ugy a kolozsvári zeneconservatorium érdekében is mindent, a mi csak annak javát, felvirágzását elősegítheti, — meg nem tennie.

— Esküdtszék Kolozsvárt. A sajtóbírósági esküdtszékhez esküdti képvisítvénytel bírő e városi polgárok négyjegyűkét a kiküldött bizottmány elkészítette. A jegyzék az egyes polgárok által netalan teendő felszólamlások megtehetése tekintetéből folyó hó 26, 27 és 28 ik napjain, a városi községi teremben ki lesz töve (a tanácsház emeletén 4. sz. alatt.) A felszólamlások a bizottmányhoz ugyanott bejelentendők. A szolgálati lajstrom a bizottmányoknál folyó hó 30-ik napján délután 5 órakor tartandó nyilvános ülésében sorsvonás útján fog megállíttatni.

— Berlinben ő felségének a királynak fogadására nagy készülődés vehető észre az udvar, a katonai és polgári hatóságok részéről, melyeknek célja az, hogy az osztrák-magyar monarchia uralkodója minél fényesebben fogadtassék. A hir s az előkészületek azt gyaníttatják, hogy ő felsége szept. 3—6-ka közt, még pedig mint sokan hiszik, Erzsébet császárné és királynővel fog megérkezni. A német császár bízottleg e hó végeig fog Emsbe maradni, honnan Gasteinbe rándul s ott töltendő augusztust s csak szept. elsején tér vissza a székvárosba. Ugyanez időre a berlini királyi lakban teljesen be lesz rendezve azon lakosztály, melyben az osztrák-magyar birodalom uralkodója ott tartózkodásának ideje alatt lakni fog. szept. 7-én nagy díszszemle fog tartatni a berlini és potsdami helyőrség fölött — melyen Ferencz József ő felsége is részt veendő, szept. 9-dikén pedig hadtest-gyakorlatok tartatnak Spandau mellett, melyek 18—20-dikáig fognak buzódni. E gyakorlatokban az összes gárda részt veendő, melynek egyrésze a szabadban fog táborozni. A gyalogság számára ujonnan készített hátultöltő fegyverek, nem különben a porosz Wederfegyverek az alkalommal bízottleg először fognak alkalmaztatni, a mennyiben a begyakorlás e fegyverrel folyton tart. A gyakorlatok a következő időszakokra oszlanak föl: 9-dikén hadtestgyakorlat, 10-ikén tábori gyakorlatok szakosztályokban, 12-től 18-ig dandár-gyakorlatok fognak tartatni. A városi hatóság szintén nagy és fényes kivilágítást fog rendezni, minők a porosz-francia hadjárat alatt voltak napirenden. Egy szóval mindenki örül a magyar-osztrák uralkodópár megérkezésének.

— A dévai állami tanító-képezdeben folyó 1871—2-dik tanév végeztével tartandó nyilvános vizsgák sorrendje. Szerdán, július 24-én, délelőtt 8—12-ig kérdeztetni fog a 11-dik magyar osztály, az ének-

zenét és testgyakorlatot kivéve, következőképp: Tanítványok: Általános és részletes tanítást: Kócs Ferencz, tanár. Számtan és ásványtan: Balázs Lőrincz, tanár. Egyetemes történelem. Irálytan, Német nyelv: László Zsigmond. Földrajz és szépirás Tarczai Andra. Rajz: Vigh Ferencz, reáltanár. — Délután 3—6-ig a gyakorló iskola növendékei a testgyakorlatot kivéve, következő rendben: VI. osztály. Tanítványok: a) anyanyelv; b) szám; c) történelem; d) polgári jogok; e) természetrajz; f) természettan; g) testgyakorlás; h) éneklés. V. osztály. Tanítványok a) anyanyelv (olvasás), b) szám, c) földrajz, d) történelem, e) természetrajz, f) testgyakorlás, g) éneklés. IV. osztály. Tanítványok: a) anyanyelv (olvasás), b) szám, c) földrajz, g) testgyakorlás, e) éneklés. III. osztály. Tanítványok: a) olvasás, írás, b) szám, c) földrajz, d) testgyakorlás, e) éneklés. II. osztály Tanítványok: a) beszéd- és értelemgyakorlások, b) olvasás írás, c) szám, d) testgyakorlás, e) éneklés. I. osztály. Tanítványok: a) beszéd és értelemgyakorlatok, b) írás, olvasás, c) szám, d) testgyakorlás, e) éneklés. — Csütörtökön, július 25-én, délelőtt 8—12-ig a II-od éves román osztály, zenét, éneket és testgyakorlatot kivéve, a következő tanítványokból: Általános és részletes tanítást: román és német nyelvekből: Candrea János, segédtanár. Földrajz, egyetemes történelem, magyar nyelvből. Számtan, ásványtan, szépirás, rajz. Délután 3—6-ig mind a négy osztály zene- és énektanból: Cserny Alajos, tanár. Pénteken, július 26-án, délelőtt 8—12-ig az I-ső éves román osztály, a testgyakorlatot kivéve, a következő tanítványokból. Tanítványok: Bevezetés a nevelés tanba, általános tanítást, román és német nyelvekből, számtan, állattan, földrajz, szépirás, rajz. Délután 3—6-ig mind a négy osztály, valamint a gyakorló-iskolai növendékei is a testgyakorlatból: Baló József, testgy. tanár. — Szombaton, július 27-én, délelőtt 8—12-ig az első éves magyar osztály a következő tanítványokból. Bevezetés a nevelés tanba, általános tanítást, Német és magyar nyelv, számtan, állattan, román nyelvtan, Földrajz, szépirás, rajz. Délután 3—6-ig az érdemsorozat felolvasása; jutalmak kiosztása és az isk. év innepélyes bezárása. Az állami tanítóképezde hallgatóinak összes let száma 93.

— Nyílt számadás. Az árvaház bizottmánya és a „Kolozsvári Dalkör” által 1872 július hó 10-én a „Nemeskert”-ben tartott sorsjátékkal egybekötött dal- és táncünnepély alkalmával bejött összesen belépti jegyekből 420 frt, sorsjegyekből 13 frt 60 kr. Ebből kiadás volt összesen (a „Dalkör” pénztárnokánál megtekinthető részletes nyugták szerint) 270 frt 71 kr. mely összeg levonva a bevételből, marad tiszta jövedelem 162 frt 89 kr. Ezen 162 frt 80 krt két részre osztva, fele az „árvaház”-at, fele a „Dalkör”-nek. — Az „Árvaház”-at illető 81 frt 44 1/2 kr. hoz járulnak még az estély alkalmával történt felülfizetések egészben, összesen 38 frt 40 kr. Az „árvaház”-at illető tehát összesen — 119 frt 84 1/2 kr. Mely 119 frt 84 1/2 kr. összeg br. Bornemisza Ignáczné ő nagyságához, mint az „árvaház” ügyi bizottmány elnökéhez tétetett át. Ez estélyi alkalmával a 38 frt 40 kr. felülfizetési összegbe felülfizetésekkel befolytak névszerint: br. Bornemisza Ignáczné ő nagysága 5 frt, gróf Péchy Manó ő exja 4 frt, Benel János ur 4 frt, Bokros Elek ur 4 frt, Vajda László ur 3 frt, Natháson Izidor ur 3 frt. Tutsek József ur 2 frt, Demeter Károly ur 2 frt, Sziklai Mari urnő, Kerekes Samu, Medgyesi Tivadar, Filep István, Zimmermann, Macedonfi Papp Vincez, Vörös Sándor, Herepei Gyula, Kiss Sándor, dr. Dobránszky Péter, Miller Sándor urak 1—1 frttal és Barabás Károly ur 40 krral. Fogadják a tisztelt felülfizetőket, valamint a tisztelt közönség egyletünknek legszívesebb köszönetét, azon kitüntető partoláért, melylyel ez alkalommal ugy a szent ügyet, mint egyletünket megajándékozni sziveskedett! A „Kolozsvári Dalkör” igazgató választmánya üléséből Kolozsvárt, 1872. július hó 21-én Szabó Lajos, a „Dalkör” pénztárnoka, Tivai Nagy Imre, a „Dalkör” titkára.

— 27-ik közlemény a Kolozsvárt felállítandó árvaházra történt adakozásokról. Ürmösi Samu-ein és Kócsi Károlyné ivén belszea tizedből. (folytatás) Alapító 100 frttal Gyarmathy Miklósné össz. 100 frt. Résztvevőnyes évenként 2 frttal Gelch János 1 résztvevő össz. 2 frt. Ajándékok Roth Józsefné 1 frt. Harmath Domokosné 2 frt, Piger Károlyné 1 forint. Schwar z Károly 1 forint. Buci Gedeon 60 kr. Balla Lászlóné 50 kr. Nagy Károly 50 kr. össz. 6 fr. 60 kr. Mohai Károlyné urasszony ivén gyűjtése Moesról, ajándékok. Komis Drusa 10 fr. Komis Lajosné 5 fr. br. Inczédi Zsigmond 1 fr. Gáál Péter 5 fr. Gáál Albertné 5 fr. Gáál Gyuláné 5 frt. Gámán Jánosné 2 fr. Gáál Elekné 5 frt. Ajtai Ferencz 1 fr. Mohai Károlyné 30 frt. össz. 69 fr. Mitsgs. Béli Gergely ur egy 100 frtos urb. papirt ajándékba. Tolvaj Benedekné ivén M.Böböl ajándékok: Szentkirályi Gábor 10 fr. Mirza Mihály-né 8 fr. össz. 18 fr. Bántó Cornelia ivén Zilahról (folytatás) dr. Beretzky Károly 1 fr. Márkóvits Gabriella Gajzágó Katalin és Folly Ádel önkéntes gyűjtése 26 frt*) Fogadják a nemes szívű adakozók az „árvák” nevében hálás köszönetünket. Kolozsvárt, 1872. jul. 24-én. br. Bornemisza Ignáczné elnök. Szász Domokosné titkár.

*) Valóban buzdító példát szolgálhat e három lányka, kik oly nemes fáradozással tanusítják az árvák iránti rós zártokot. Szerk.

— A borsod-miskolci kiházasító-egylet megbuktának — hír szerint — azon furcsa következménye is lesz, hogy azok, kik biztosították magukat s ennek reményében keltek egybe, most seregesen fognak egymástól elválni. A nagy válópör már is kezdetét vette volna Biharban, hol már mintegy 150 válópör indult volna meg.

— Román lapszemle. Az „Albina” „A magassab politikai köréből” föliratú cikkében, ő Flige berlini utjáról így emlékszik meg: „A bécsi és berlini hivatalos lapok tetszés szerinti magyarázatot adnak e találkozásnak, de a valóság az: hogy ily alkalmakkor nagy veszélyek szottak tervezettni a népekre s ez által: kelet népeire. „Mi megmondtuk mindjárt az osztrák—porosz háború után s a porosz-francia háború kitűése előtt: hogy mindezek csak előzetek egy óriási keleti háborúnak. Németország — az ő műveltsége, ipara s tulszaporodása miatt kiterjeszkedik, mondhatnók rajzani akar kelet felé vagy is elfoglalni kelet termékeny völgyeit, az álpok végtelen kincseit, — kelet roppant piacait, — egyszerű mint az Európát elnyelével fenyegető szláv tengert kétfelé osztani s ekként hegemoniáját Európában meg alapítva — a világon uralkodni. Ez okon inti a magyarokat, hogy saját vesztőkre a Bismarck terveit ne segítsék elő, mert ez a románokra is romlást hozza.

— A vasutak és a világiállítások. A világiállítások hatása a vasutakra különösen a személyforgalomból tűnik ki. Az első londoni kiállításra Londonba s onnét vissza összesen 1.840,00 egyén szállított; már 1855-iki párisi kiállításra 3.600,000 egyén volt a vasuti forgalomban képviselve. 1861 évben 3.200,000 személy szállítottatott. Ha tekintetbe vesszük, hogy 1867 óta a vasuti hálózat nagyban szaporodott, és hogy a forgalom is élénkült, képzelni lehet, mily összegré fog magánál a bécsi kiállításnál ezen személyforgalom emelkedni.

— Szerdahelyszéken országgyűlési képviselőkké a szék volt országgyűlési képviselő báró Filenbaum Ferenc és Bömches Gyula deákpártiak választattak meg.

— Öröndetes jelenség, hogy a Péter-filére nem igen akarnak már gyűlni. A „Magyar Állam” hosszú idő után kapott ismét 3 frtot „szentes atyánk IX Pius számára” s a szerkesztő a sovánny adományt a következő megjegyzésekkel teszi közzé: „Midő hosszabb idő után az idei gyűjtéshez ismét a főnebbi 3 frtoesák sorozom, lehetetlen kifejezést nem adnom minden hű katolikus a fölötti sajnálatának, hogy midő a kath. egyház és annak látható feje ellen világszerte óriási zivatar s teljes megsemmítésre számító üldözés dühöng: hazánkban egy dicsteljes tevékenység helyett a lelkek ellanyhulása tapasztalható. Mintha azt akarná sz. István birodalmának közel tízmillió katolikus, hogy nálunk is feltűnő tettekben nyilvánuljon azon elnyomó zsarnokság, melyet a berlini és az olasz parlament a modern liberalismus nevében a legenyekülsabb módon alkalmaz a kath. egyház ellen.”

— Német és franczia alaposság. Lipcsében Renneberg Ágoston mühlhauseni (Thüringia) igazgatótól egy földírat jelent meg, melyben a 230-ik lapon ez olvasható: „Die Sprache des Magyaren ist ein verdorbenes Latein”. Alább ismét: „In Ofen von den Magyaren Buda genannt, hat der „Palatinus” oder „Vicekönig seinen Sitz”. Megjegyzendő hogy a mü 1872-ben jelent meg. Ennyit a német Gründlichkeit illusztrálásául. Ez azonban még eszekély-ség, egy franczia abbé azon földíratához képest, melynek 1869 évi kiadásában Magyarország geographiája a következő két sorban van elvégezve: Magyarország fővárosa, Buda, mely Pesttel hajóhid által van összekötve. Pest mögött fekszik Debreczen.”

— Nemzetközi statisztikai congressus Pesten. Ő felsége legmagasb beleegyezését adta, hogy a szentpétervári nemzetközi statisztikai congressuson Magyarország képviselői oda hathassanak, hogy a legközelebbi kongressus Pesten tartassék meg. Ez lesz az első eset, a midőn fővárosunkban nemzetközi összejövetel tartatik Melleleg mondvá az ideki congressus a hatodik. Eddig Brüssel, London, Páris, Berlin, Florenz és Szt.-Pétervárott tartattak meg. A pesti lesz a hetedik.

— Bismarck papírgyára. Bismarcknak vazsini jószágán egy nagy papírgyára van. Mint a „Frankf. Journal”-nak írják Berlinből, a gyár az angol megrendeléseknek nem bír eleget tenni. Angliába e gyárból folyó forgácsból készített lemezpapírt szállítanak. A gyár évenként feldolgoz 600 01 fenyőfát; most egy új gyár építését tervezik, mely évenként 1500 01 fát készítené. Bismarck tehát nemcsak szerencsés diplomata, hanem kitűnő gyáros is.

Milanóban közelébb egy bűnpert tárgyalnak, mely az egész Olaszországban izgatottságot szül. A törvényszéki dráma hőse egy atya, ki gyöngőden szeretett három éves fiát meggyilkolta. Mi okból? Családi aggályok következtében, mondják némelyek; természeti roszaságból, szólnak mások; érdekből, mondja végre a közzéadó. Az olvasó legjobban tájékozhatja magát a tények elmondása után. A gyilkost Agnoletti Achillesnek hívják s előkelő család ivadóka. Fiatalsága igen zajos volt; tanulmányait úgy ahogy Ferrarában végezte s atyja büntetésül a modenai hadseregbe soroztatta be. Midőn az öreg Agnoletti meghalt, fia tőle 500,000 frankot örökölt. 1867-ben már ez összeg legnagyobb részét elpazarol-

ta, mivel igen szerette a művészetet s még jobban a papnót. Csak 50,000 frankja maradt s ekkor az a gondolata támadt, hogy megházasodik. Több „kosár” után egy milanoi nemes család tagját Capitani d'Arzago Teréz vezetve oltárhoz. Házaságának három első éve boldog volt, de akkor ismét folytatni kezdte könnyelmű életét. 1870-ben már nemcsak saját vagyonát, de nejének hozományát is elpazarolta. Ekkor megszökött családjától s Nápolyban mint hírlapíró kereste meg mindennapi kenyerét. Neje válópört indított ellene s a válást 1870 szept. 22 dikén ki is mondták. Agnoletti visszatért nejéhez s addig könyörgött, esküdözött előtte, míg a nő szíve meglágyult s elválti szándékáról lemondott. A nő csak azt a feltételt kötötte ki, hogy Agnoletti Milanón kívül keresse foglalkozást. Ekkor 1800 frank évi díjat kapott nejétől. Egyideig békében és megelégedve élt, később azonban nejét ismét megsértette, mire ez végelegesen elvált tőle. A nő kérelhetlen maradt; Agnoletti hiába esküdözött, hogy megéli magát: nem adott hitelt szavainak. Az elváltas jogérvényre emelkedett s Agnoletti megadta magát sorsának. Milanótól távol elvonulva élt sovány évi díjából. Csak azt kérte, hogy elutazása előtt még egyszer láthassa gyermekét. Fia Carlotto ekkor három éves volt, s atyját rendkívül szerette. Agnoletti a gyilkosság napján magához vette fiát s vele kikocsizott Kocsizás közben — miként a kocsis állítja — többször szívéhez szorította gyermekét s szeretetének több jelével halmozta el. Két órai kocsisz után kifizette a bárkocsist s késő estig egyik kávéházból a másikba ment gyermekével. Ekkor hóban és sárban a folyó partjához ment, s fiával a vízbe ugrott. A gyermek sikoltása néhány másodperc alatt elnémult, de Agnoletti nem fuladt a vízbe, mivel az igen kicsiny volt. Hosszabb ideig gondolkozott, végre az életfontartás ösztöne erőt vett rajta s kiuszott. A szegény Carlotto holtteste egy fűzfába akadt. Az anya ekközben megkapta férjének levelét, melyben arról értesíté, hogy magát és fiát ki akarja végezni. A rendőrséget rögtön föllámázták, s Agnoletti fogságba került, mielőtt Genuából Amerikába vitorlázhatott volna. Agnoletti az esküdtek előtt mindent bevallott, s mentségére csak azt hozta föl, hogy gyermekét nem akarta neje nélkül hagyni, ki szívtelen anya. Védő ügyvéde elmebetegséggel mentette, az esküdtszék azonban kérelhetlen maradt s a gyilkosság bünténye miatt élethosszig tartó kényszer munkára ítélte.

— „Román népdalok és balladák” című műre hirdet előfizetést azoknak magyar nyelvre átültetője Moldován Gergely. „A román népköltészet termékeinek elismert szépsége — ugymond előfizetési felhívásában — felment engemet kiadandó művem ajánlatára terhétől s elégségesnek találom csak azt mondani, hogy csekély erőmet a legkitűnőbb román népdalok és balladák áttüzetésére fordítottam, sikerrel-e? azt a t. olvasó közönség fogja megírni. A mű f. év szeptember 1-én fog megjelenni, csinos nyolcadrés alakban. Előfizetési ár 1 frt. o. 6. Gyűjtőknek 7 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az előfizetési pénzket augusztus 20-ig Moldován Gergelyhez küldendő be, (Kolozsvárt, a „Magyar Polgár” szerkesztőségébe.

— A franczia dámák. Szavahihető emberek beszélik, hogy az utolsó háború óta nagyon csökkent a fényűzés Franciaországban s különösen Párisban. Csupán a bukkott császárság hívei nem tudnak gazdálkodni s a fényűzésről leszokni. Különösen sokat igényelnek a nők, s dacára azon mérsékeltbb ígényeknek, melyek a franczia divathölgyeknél nyilvánulnak, mégis meglehetősen azon összeg, melyre szükségük van. Így pl. egy hiteles összehállítás szerint egy párisi erényes divathölgynek egy évben a következő összegre van mulhatlanul szüksége: kalapokra 2400 fr. fejdíszre 1800, hamis hajra 500, éji köntösökre 250, fehér ruhára 5000, cipőre 1200, keztükre 100, ruhára 20000 frankra, a mi összesen 30000 frankot tesz. Ékszerek ebben nem foglaltatnak, melyek minimuma szintén 25000 frankra tehetők évenként. Már azután, hogy mennyibe kerül egy oly párisi hölgy évenként, ki nem arrogálja az „erényes” szót, hirdelenében bajosan lehetne kiszámítani. Curiosumként megemlítjük, hogy egyike ezeknek csupán virágokra 25000 franknál többet ad ki évenként.

— Szigorú zárdaszabály. A Nápolytól mintegy fél mérföldre fekvő „Santa Ursula” nevű zárdapáci a legszigorubb szabályoknak voltak alávetve. Ajándék, levél, vagy rokoni üdvözlés soha sem juthatott kezeik közé. Ha az apácák valamelyikének atyja meghalt, a fejedelemszöny csak a következő szavakkal tudatá a szomorú hírt: „Egy atya meghalt, imádkozzatok lelkeért.” Az új kormány alatt a zárdának, ily korunkhoz nem illő vezetése határozottan betiltatott.

— A „Journal des sciences militaires” közelebb igen érdekes értekezést hoz „a postagalambokról a hadművészetben.” Röviden adjuk alaprajzi részét, melyből kitűnik, hogy Párist 1870. szept. 23-tól 1871. jun. 28-ig 64 léghajó hagyta el, melyek 358 postagalambot szállítottak el; továbbá 5 kutyát, 2 uszókészüléket, 1 vizalatt járó hajót, melynek célja leendett a Szajna Párisba híreket csempezni be. Ötvenhat galamb tért vissza, s ezek közül 30 elég korán arra, hogy a nyert híreket haszonnal értekesíthessék; az uszókészülékeknek s ebeknek mi hasznát sem vették, s a hajót sem vették igénybe. A léghajók közül 45 érkezett be minden baj nélkül

kül a sürgönyökkel rendeltetésük helyére; 3 pedig Löwenben, Christiániában és a Zuider tavánál szállott alá, 10 léghajó került a poroszok zsákmányába; 2-öt maguk a léghajósok semmitettek meg, nehogy ellenség kezébe kerüljenek azok; 5 hajó a kormányosokkal együtt került a németek kezébe; két hajó pedig végkép eltűnt valószínűleg La Rochellenél és az angol partoknál. A tapasztalások azt igazolák, hogy a galambok visszatértek, ha azok közül egyszerűen nem sokat, csak 3—10 darabot bocsátottak ki.

— Udvariatlan amerikai. A „New-York Tribune” közelebb sajtáságosan kel ki azon általános szokás ellen, mely szerint első sorban a hölgyeknek adnak ülőhelyek. A vitakérdés fejtegetésében többi közt ezt írja: „A nők sokszor óráig tudnak valamely kirakat előtt állani, s ott a párisi legújabb divat szerint felöltöztetett alakot szemlélni, ugyanők képesek tultömtől társaságokban megjelenni, éjjelen túl táncolni stb.; mindezer, sőt még sokkal többre képes a hölgy. Vajjon nem sajtáságos-e, hogy általános a hiedelem, miszerint nőnek nem szabad péld. a gözhajón 5 percig állania? Vesse csak le a nő magossarku cipőjét, menjen a friss levegőben 3—4 mértföldnyire sétálni, nézzen szorgalmasan háztartási kötelemi után, boldogítsa családját, s ne viseljen olyan ruhát, mely csinos alakjácak teveszerű idomot kölcsönöz: akkor alkalmasint képes lesz 5 percig és tovább is állani, s nem lesz alávetve azon számosság fizikai fogyatkozásnak, melyet a férfinem alig ismer.

KÖZGAZDASÁG.

Az erd. gazdák második vándorgyűlésének részletes tervezete.

Első nap esütörtök october 3-án. Esti 5 órától kezdve ismerkedési estély.

Második nap péntek october 4-én. 1. Reggel 9 órakor a tárlat megnyitása. 2. Reggel 10 órakor a vándorgyűlés megnyitása és pedig: a) Elnöki megnyitót. b) Bizottságok választása az állat-, termény- és géptárlat, valamint az ekeverseny megírására. c) A kiküldömegei gazd. egylet által kitűzött jószágok és szállótelepek meglátogatására kiküldendő bizottságok választása. 3. A vándorgyűlés alapszabály tervezet tárgyalása. 4. Az erdélyi gazd. egylet igazgató választmánya által kiválasztott kérdések tárgyalása. 5. Délután 2 órakor az állattárlati jutalmak kiosztása.

Harmadik nap szombat october 5-én. 1. Termény- és géptárlat bíráló bizottságok működése; 2. Jószág- és szállótelepek meglátogatására kiküldött bizottságok kirándulása.

Negyedik nap vasárnap october 6-án. 1. Reggel 8 órától ekeverseny. 2. Reggel 10 órakor tanácskozáni ülés és pedig a) Bizottságok jelentései; b) A kiválasztott kérdések tárgyalásának folytatása c) Indítványok tárgyalása, d) Ülés bezárta. 3. Déli 1 órakor jutalomosztás és pedig a) Ekeverseny jutalmak, b) Cselédjutalmak, c) Termény-, és gépjutalmak kiosztása. 4. Délután a tárlat javára átengedett tárgyak nyilvános elárverezése.

Tekintettel a bécsi világiállítás szabványaira, buza, rozs, árpa, zab, törökbuza, fuszulyka, horsz, repce, kender, pityóka és búkkönyből legalább 25-kupa, lőhere és lucernából 25—25 font küldendő. Gyümölcsnél minden fajtából 4—8 darabot vagy fűrtöt kell küldeni. Borból 6 félkupás üveggel, melyből kettő a jelen tárlat szükségletére fordítatik, 4 pedig a — díjazottak közül — Bécsbe fog küldetni. Minden pénz- vagy érdemdíjhoz oklevél mellékelik. Minden állattól bebizonyítandó, hogy az a ki állittónak vagy saját nevelése, vagy legalább egy év óta tulajdona. A beküldő mellékelte jegyzékben részletezze a termelésre vonatkozó főbb adatokat és hogy a kiállított mutatóvannal egyenlő minőségű (gabona—gyümölcs—bor—)ból, mennyi részlete van s minő árért eladó? Ha a terménykiáltó világosan meg nem jegyzi, hogy küldeményét visszavárja: kiállított tárgya a tárlat javára el fog árvereztetni.

Takarmányról, alomról és kiállítási helyről a tárlati bizottság díjtalanul gondoskodik. Mindennemű szállítási költség a kiállító terhel; gazd. eszközök és gépek azonban a csapó-radnóti vasuti állomástól Dicső.-Szt.-Mártonba s innen ismét vissza a kiküldömegei gazd. egylet költségén szállítatnak. Minden kiállító a tárlat egész tartamára szóló ingyen jegyet kap. Belépti díj a tárlatba 10 kr. A bírálatnál az absolut becs dnt, az eljárás részleteit minden egyes bíráló bizottság külön állapítja meg. Egy kiállító ugyanazon alosztályban csak egy kitüntetést nyerhet. Az erdélyi- és a kiküldömegei gazdasági egyletek versenyen kívül állanak.

A kolozsvári piaci-árjegyzék július 22.

(alsó ausztriai mérő középpár).

Tisztbúza 7 frt 50 kr. Elegybúza 5 frt 70 kr. Rozs 4 frt 50 kr. Árpa 3 frt 10 kr. Zab 2 frt — kr. Törökbuza 5 frt 62 kr. Pityóka 3 frt 2 kr. Marhahus fontja 25 kr.

— A m.-vásárhelyi piaci árak jul. 18-ról. alsó ausztr mérője. Tisztbúza 6 ft. — kr, rozs 4 ft — kr. Elegybúza 4 ft 28 kr. Zab 2 ft 74 kr. Széna kötve 2 ft 10 kr. Egy 01 fa 36 hüv. hosszú 11 ft 50 kr. Egy font fagygyertya 40 kr. Marhahus fontja 22 kr. Konyhalisz — ft 21 kr, Lencse kupája 22 kr Paszuly kupája 18 Burgonya mérője 2 frt — kr. Disznósír 60 kr. 76 kr.

— A szamosujvári piaci árak július 18. alsó ausztr. mérő tisztbúza, 6 ft 80 kr. elegybúza 5 ft 40 kr., rozs 4 ft 60 kr., törökbuza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr, széna mázsája 2 ft 50 kr. Egy 01 fa 36 hüv. hosszú 14 ft. — kr. marhahus fontja 23 kr., konyhalisz 9 kr.

— A n.-enyedi piaci árak július 18. a. ausztr. mérő tisztbúza 6 ft 50 kr. rozs 4 ft 15 kr. elegybúza 4 ft 60 k. zab 4 ft 20 kr. Széna 2 ft. 00 kr. Egy 01 fa 36 hüv. hosszú 1 frt. — kr. Marhahus fontja 20 kr. Konyhalisz 10 kr. Borsó mérője 20 kr., lencse 24 kr. paszuly ft 16 kr. —

— A gy.-fehérvári piaci árak július 20. ausztr. mérő Búza 6 ft — kr., elegybúza 5 ft 62 k. rozs 4 ft 25 kr. kukorica — ft — kr. Zab 2 frt — kr. pityóka 2 frt 9 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznósír 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., lencse, iczéje 28 kr. paszuly, iczéje 20 kr. Egy mázsa kenyérlisz — frt Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 frt 80 kr. Egy 01 tűzi a kemény 13 ft 60 kr.

Távíratí tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Július 24-én 5%. Metalliques 100 frt 64.65 Kamat—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.20. 1860. Kölcsön 104.— Bankrészevény 848. Hitelintézetí részvények 330.— London 10 ft. st. 111.50. Ezüst 109.— Cs. kir. arany 5.35. Napoleonond 8.88. Urbéri kötvények: Magyarországi 81.50 Temesi 81.— Erdélyi 79.25. Horváthországi 84.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér.)*

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. július 1-sőtől:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis — Megyesi vonala a forgalomnak átadatván, az egész vasuti menetren Felvincz Marosvásárhely és Károlyfehérvár között változás alá jött, a gyorskocsi indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasut takhoz közvetlen csatlakozás legyen. —

A gyorskocsi indulnak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer, reggeli 3 és délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggel 4 órakor és délután 3 órakor a vasut megérkezése után, — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1 óra.

1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr. 30 font szabad podgyászzsal. Tordáig 2 frt.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. vagy vissza. Kolozsvárról Déésig vagy vissza 3 frt. 20.— 30 font szabad podgyászzsal.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Realesciére Du Barry

Londonból.

Minden szenvedőnek egészségg az izletes Realesciére du Barry által, mely gyógyszer költség nélkül az alábbi betegségeket eltávolítja: gyomor, ideg, mell, tüdő, máj, mirigy, nyálkahártya, légzési, hólyag, a vese bajok, gümők, aszkor, asthma, köhögés, emésztelenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, láz, szédülés, vértolulás, fülzúgás, rosszullét és hányság a terhesség alatt is, diabetes, méla-kór, elsoványodás, esusz, köszvény kivonat 73,000 tagusítványból, oly felgyógyulásokról, melyek a gyógyászatnak ellenállottak.

48.421. sz. bizonyítvány.

Vág-Ujhely Magyarország

Több éve zavarva volt emésztésem gyomorbetegséggel és elnyálkásodással kellett küzdenem. E bajoktól a Realesciére 14 napos használata által megmenekültem.

Sternier J. L. tanító a népiskolán.

Gasen, Stúria, Birkfeld posta 1870. nov. 19.

Igen tisztelt ur! Örömmel és kötelességem szerint elismerem a Realesciére jó hatását, a hogy ez több oldalról elismertett. E kitűnő szer engem borzasztó lélekzsi, nebléyek-től nehéz köhögéstől, feljutt nyaktól, nyomorgórestől szabaddított meg, melyekben évekig szenvedtem.

Steininger Vince pens. lelkesz.

Páris, 1866. april 26,

Uram! Az ön Realesciére-csokoládéja oly jót tett, mint-hogy asthmatikus bajoktól, melyekben évekig szenvedtem, végleg megszabadított

Gaillard, a franczia hadsereg főintendánsa.

Adra, Almeria tart. (Spanyolország 1867. oct. 21.

Nagy örömmel jelentem lánymom meggyógyítását hosszas szenvedéséből, miket egy bőrkötés okozott és az álomtól fosztá meg.

Perrin de la Hitellos franczia vice-consul

72.632. sz. bizonyítvány.

Beaumont, 1868. ang. 5.

Az ön Realesciére-je csodákat művel a betegeknek. Küld-jönmég 72 szelencével.

Balette J., gyógyszerész.

Tápiálób levén mint a hus, a Revals ciére felnőttek és gyermek-knek 50-szere: árát megtakarítatja gyógyszerkeben. Bádószelencékben 161 fontos 1.50, 1 fontos, 2.20, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 frt, 24 frt, 24 frt, 36 frt. Realesciér chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, p rban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 476 csészére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Walfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten 16-rók, Linzben: Haselmayer, Prágában: Fürst J. Brünnen: Eder F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Dunaföldvart: Nadnera Pálnál, Károlyváros: Brüll P.-nél, Kiszánsz: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fugarsai Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárt: Dieballa Györgynél, Vágújhelyen: Conglegner Ignácznál, Csarnovitzban: nireh Irginácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: almasokva gyógyszeriarában, azonkívül a bécsi hás postai Sinalvány tehgy utánvét mellett szétküld.

*) E rovat alatt közölttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.,

